

Türk Deniz
Araştırmaları Vakfı
Faaliyet Raporu

2025

ÖNSÖZ

Vakfımızın 2025 yılı faaliyet raporu her yıl artan çalışmalarımızın bir özeti aslında. Birçok çalıştay, yayın, kitap, araştırma, kurs, seminer yine dolu dolu bir 2025 yılı geçirmişiz. Birçok projeyi gerçekleştirdik.

Geçen sene İstanbul-Çeşme arasında vakfımızın gemisi TÜDAV-MARU ile yapılan ölçüm, araştırma ve eğitim çalışması "TÜDAV-MARU ile Piri Reis'in İzinde" projesi kapsamında ilk kez yapıldı. Gönül ister ki bu büyük amiral ve coğrafyacının yaptığı haritaların izini takip ederek büyük bir dünya seyahati yapalım. Bu iş Piri Reis'i bütün dünyaya anlatmak, tanıtmak ve küresel bir etki yaratmak için müthiş bir fırsat. Belki ileride olur veya benden sonra TÜDAV bayrağını devralacak yeni kadrolar bu işi yapabilir. Çok yerinde olur. Başka birçok önemli proje, "Denizlerin Ormanları: Mercanlar" projemiz. Bu da ülkemizde deniz çayırları örneğinde olduğu gibi ilk ve yeni. Korallijen habitatların önemi bütün dünyada biliniyor. Biz de Türkiye İş Bankası ile yeni bir projeye yelken açtık. Projenin Türkiye ve Akdeniz biyoçeşitliliğinin korunmasına katkısı tartışılmaz. Geçen sene Gökçeada ve Bozcaada'da yaptığımız tanıtım toplantıları oldukça ilgi gördü. Proje çalışmalarını sizlerle zaman zaman paylaşacağız. Vakfımızın yeni ortak olduğu AB projesi "Anemone Plus" ise başta yunusların incelenmesine yönelik bir proje. 2025 yılında yaptığımız başka bir çalışma ise İstanbul Akvaryum ile yaptığımız işbirliği sonucu balina, yunus, Akdeniz foku ve kaplumbağalardan oluşan bir sergi açmamız oldu. Oldukça ilgi çeken "Okyanusun Devleri" sergisi yine ülkemizde bir ilk. Sergilenen örneklerin tamamı vakfımıza ait olan bu koleksiyon ülkemizdeki öncü rolümüzü tekrar pekiştiriyor. Vakfımıza ait dergimiz yeni makaleler ve kişilerle gitgide zenginleşiyor. Bir sivil toplum kuruluşuna ait indekslerde taranan bir dergiyi uzun yıllardır çıkarıyoruz. Geçen sene sadece Türkiye'de değil yurt dışında da çalışmalarımız, etkinliklerimiz oldu. Örneğin, Nice'te 3. Okyanus Konferansı'nda vakfımızın görüşlerini uluslararası ortamlarda daha iyi anlattık.

Denizlerin korunması ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri için çabalarımız devam edecek. Yeni kitaplar basmaya devam edeceğiz. "Bütün yönleriyle Gökçeada" kitabımız çok değerli uzmanların katılımıyla basıldı. Deniz okuryazarlığı projelerimiz devam ediyor. Çocuklarımıza denizleri anlatıyoruz. Gelecek yıl ise 30. yılımız ve birçok etkinlik için yurt içi ve yurt dışında girişimlerimiz var. Görkemli bir kutlama programı için arkadaşlarımız çalışıyor. Marmara öncelikli koruma projelerimiz ise her geçen gün hız kazanıyor. Bütün bunları bir avuç denizlerin korunması konusuna inanmış, çalışkan, sorumluluk sahibi ve çelik iradeli TÜDAV personeliyle yapıyoruz. Burada hepsine teşekkür ediyorum.

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı; evrensel standartlarda bilim üreten, deniz hak ve menfaatlerini korumak için çabalayan, gelecek kuşaklara temiz ve yaşanılır denizler bırakmayı hedef edinen bir kurum. Bu konuda etkinliklerimize devam edeceğiz.

Sağlıkla kalın, bize katılın ve bizi destekleyin.

Prof.Dr. Bayram ÖZTÜRK
TÜDAV Başkanı

TÜRK DENİZ ARAŞTIRMALARI VAKFI'NIN HEDEFLERİ

Bilgi Bankası Oluşturma

Denizlerimizle ilgili yürütülen değerli çalışmalar farklı kaynaklarda yer aldığından, araştırmacıların ihtiyaç duydukları bilgilere erişimi zaman zaman güçleşmektedir. Bu doğrultuda, deniz bilimlerinin çeşitli disiplinlerini kapsayan bir veri tabanı oluşturulmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Uzun soluklu ve emek isteyen bu süreç, vakfımız bünyesinde devam etmektedir.

Araştırma

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı, biyolojik çeşitlilik başta olmak üzere farklı alanlarda yürütülen araştırma projelerini, kendi imkânlarıyla ya da ilgili kişi ve kurumlarla iş birliği içinde desteklemektedir. Bu kapsamda, Türk Boğazları'na yönelik uzun dönemli bir araştırma programı yürütülmektedir. Elde edilen bilimsel veriler, vakfımızın yayımladığı dergiler aracılığıyla bilim dünyasıyla paylaşılmaktadır.

Yayın

Gerçekleştirilen araştırmalar, Türkçe ve yabancı dillerde bilimsel yayınlar aracılığıyla akademik çevrelere sunulmaktadır. Bunun yanı sıra, denizlerimizin tanıtılması ve korunmasına yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla kamuoyuna yönelik rehber kitaplar hazırlanmaktadır. Vakfımızın kuruluşundan bu yana seksene yakın eser yayımlamış olup, deniz bilimleri alanında önemli bir yayıncı konumundadır.

Eğitim

Denizlerle ilgili bilginin toplumun tüm kesimlerine ulaştırılması TÜDAV'ın temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, belirli dönemlerde seminerler düzenlenmekte; özellikle balıkçılar ve ilgili gruplara yönelik koruma ve sürdürülebilirlik konularında bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca çocuklara yönelik boyama kitapları ve türlerin korunmasına ilişkin yayınlar ilköğretim okullarında dağıtılmakta, yabancı denizel türlere ilişkin bilgilendirici posterler hazırlanmıştır.

Özel Koruma Alanları

Araştırma faaliyetlerinin yürütülebileceği ve toplumun deniz yaşamıyla doğrudan tanışabileceği sualtı deniz parkları ve özel koruma alanlarının oluşturulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Vakfımızın öncülüğünde hayata geçirilen Gökçeeda Sualtı Parkı bu alandaki önemli örneklerden biridir. Bunun yanı sıra, korunması gereken türlere ilişkin görüş ve öneriler ilgili bakanlıklarla paylaşılmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ETKİNLİKLER

- İKTİSADİ AÇIDAN MÜSİLAJ SORUNUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ ÇALIŞTAYI..... 4
- DENİZE GÖNÜL VEREN KADINLAR PANELİ 4
- TÜRKİYE TEHLİKELİ DENİZ CANLILARI ÇALIŞTAYI..... 5
- 36. AVRUPA SETASE TOPLULUĞU KONFERANSI KATILIMI 5
- SPA/RAC SPA/BD ODAK NOKTALARI 17. TOPLANTISI 6
- SHOD 2025 YILI OLAĞAN TOPLANTISI..... 6
- “MARMARA’NIN NEFESİ” BELGESELİ GALA GÖSTERİMİ 7
- BRIDGE PROJESİ KAPSAMINDA ŞİLE BİLİMSEL DALIŞ OKULU ETKİNLİĞİ 8
- SHORE PROJESİ KAPSAMINDA “BLUE GUARDIANS OF THE BOSPHORUS” EĞİTİM ETKİNLİĞİ..... 8
- ULUSLARARASI BİLİMSEL KONFERANS KATILIMI (ASMA – UHMS) 9
- ATLAS DERGİSİ PODCAST PROGRAMI – TÜRKİYE’NİN BALINALARI..... 9
- 3. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER OKYANUS KONFERANSI KATILIMI 10
- “MONTRÖ SÖZLEŞMESİ, TÜRK BOĞAZLARI VE KARADENİZ GÜVENLİĞİ” KİTAP TANITIMI..... 10
- DENİZLERİN ORMANLARI: MERCANLAR – GÖKÇEADA 11
- DENİZLERİN ORMANLARI: MERCANLAR – GÖKÇEADA 11
- TÜDAV MARU ile PİRİ REİS’İN İZİNDE PROJESİ AÇILIŞ TOPLANTISI 12
- TÜDAV MARU ile PİRİ REİS’İN İZİNDE PROJESİ – PROJE DURAKLARI 12
- TÜDAV MARU ile PİRİ REİS’İN İZİNDE – MAVİ BULUŞMA ETKİNLİĞİ..... 13
- DENİZLERİN ORMANLARI: MERCANLAR – BOZCAADA..... 13
- GENEL KURUL TOPLANTISI 2025 14
- OKYANUSUN DEVLERİ SERGİ AÇILIŞI..... 14
- BÜTÜN YÖNLERİYLE GÖKÇEADA SEMPOZYUMU 15
- III . AKDENİZ ASLAN BALIĞI ETKİNLİĞİ..... 15
- İSTANBUL BOĞAZI’NDA YELKOVAN KUŞU UYDU TAKİP ÇALIŞMASI 16
- 31 EKİM DÜNYA KARADENİZ GÜNÜ ETKİNLİĞİ 16
- İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ÇEVRE SEMPOZYUMU 17
- BRIDGE-BS PROJESİ FİNAL KONFERANSI 17
- TÜBİTAK 1001 – CETAFİN PROJESİ SAHA ÇALIŞMALARINA BAŞLANDI..... 18

• SEMPA PROJESİ KAPSAMINDA DENİZLERİN KORUNMASI VE DOĞA TEMELLİ ÇÖZÜMLER TOPLANTISI	18
• 8. ÇEVİRİMİÇİ OKYANUS OKURYAZARLIĞI KURSU	19
• 2025 YILI YURT İÇİ / YURT DIŞI ETKİNLİK HARİTASI	19
AKTİF PROJELER	20
• Denizlerin Ormanları: Mercanlar	20
• TÜDAV MARU ile PİRİ REİS'in İzinde	20
• Denizlerin Geleceği: Deniz Çayırları	21
• İstanbul Boğazı Çalışmaları	21
• SHORE	21
• BRIDGE-BS.....	22
• BlackCeTrends.....	22
• Ya Yakarsa	23
• Gözüm Sende Karadeniz	23
• Pasif Akustik İzleme.....	23
• Gökçeada Sualtı Deniz Parkı.....	24
• ANEMONE PLUS	24
• CetaFin	24
YAYINLAR	25
• Journal of The Black Sea / Mediterraen Environment, Vol. 31, No. 1,2,3	25
• Bütün Yönleriyle Gökçeada.....	25
• Türkiye Denizlerinde Tehlikeli Türler: Ekoloji, Sağlık ve Yönetim Yaklaşımları	26
• Bozcaada Çevre Sorunları ve Biyoçeşitlilik Çalıştayı Bildiriler Kitabı	26
• Montrö Sözleşmesi Türk Boğazları ve Karadeniz Güvenliği	27
VİDEOLAR	27
• Bütün Yönleriyle Gökçeada Sempozyumu Ekim 2025	27
• Black Sea Action Day Ekim 2025	27
• TÜDAV Tanıtım Filmi	27
• EKOTÜRK Ana Haber 18 Haziran 2025 TÜDAV.....	27
• Two Sides of the Same Sea / Aynı Denizin İki Yüzü.....	27
• The Gold Coral, <i>Savaglia savaglia</i>	27
• Akdeniz Kıyılarında Süngercilik, Sünger Stok. Durumu ve Sünger Hastalık. İlgili Gelişmeler Çalıştayı	

• Denize Gönül Veren Kadınlar Paneli	28
• İktisadi Açıdan Müsilaj Sorununun Değerlendirilmesi Çalıştayı.....	28
• Denizlerin Geleceği: Deniz Çayırıları Projesi Şamandıralama Aşaması	28
• Infanticidal behaviour of a bottlenose dolphin in the Marmara Sea, Türkiye.....	28
BASIN BÜLTENLERİ	28
• Marmara Denizi'ndeki yunuslarda ilk kez yavru öldürme vakası gözlemlendi	28
• TÜDAV, 3. Birleşmiş Milletler Okyanus Konferansı'na Katıldı: BM Okyanus Konferansı'nda Marmara Denizi ve Deniz Çayırıları Anlatıldı	28
• Prof. Dr. Bayram Öztürk EKOTÜRK'teydi: 3. BM Okyanus Konferansı ve Türkiye'deki Denizlerin Güncel Durumu Konuşuldu.....	28
• Karadeniz Ülkeleri Bölgesel Zorluklara Rağmen Eylem İçin Bir Araya Geldi	28

ETKİNLİKLER

İKTİSADİ AÇIDAN MÜSİLAJ SORUNUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ ÇALIŞTAYI (17.02.2025)

Vakfımız tarafından, akademisyenler ve sektör temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen çalıştayda; Marmara Denizi'nde yaşanan müsilaj sorunu farklı disiplinler çerçevesinde ele alındı. Etkinlik kapsamında, müsilajın deniz ekosistemleri üzerindeki etkilerinin yanı sıra ekonomik, çevresel ve sektörel boyutları değerlendirilmiş; sürdürülebilir çözüm önerileri tartışılmıştır.

DENİZE GÖNÜL VEREN KADINLAR PANELİ (08.03.2025)

Vakfımız tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında düzenlenen "Denize Gönül Veren Kadınlar" başlıklı çevrimiçi panel deniz ekosistemiyle farklı alanlarda emek veren kadınların katılımıyla gerçekleştirildi. Panelde, denize gönül veren kadınlar deneyimlerini ve gözlemlerini paylaşarak denizlere yönelik farkındalığın artırılmasına katkı sundu.

TÜRKİYE TEHLİKELİ DENİZ CANLILARI ÇALIŞTAYI (25.04.2024)

Vakfımız tarafından çevrimiçi olarak düzenlenen “Türkiye Tehlikeli Deniz Canlıları” başlıklı çalıştay ilgili uzmanlar ve kurumların katılımıyla gerçekleştirildi. Çalıştay kapsamında, tehlikeli deniz canlılarının tanınması, bu canlıların yol açabileceği sağlık risklerinin doğru yönetimi ve ulusal ölçekte bir bilgi sisteminin oluşturulmasına yönelik konular ele alındı.

36. AVRUPA SETASE TOPLULUĞU KONFERANSI KATILIMI (20.05.2025)

Vakfımız, Portekiz’in Azor Adaları’nda düzenlenen 36. Avrupa Setase Topluluğu Konferansı’na; 1 sözlü sunum, 6 poster bildiri ve 1 kısa film ile katılım sağlamıştır. Konferans kapsamında Marmara Denizi ve Akdeniz’deki setase türlerinin bolluk ve yoğunluk tahminleri, pasif akustik izleme çalışmaları, genetik ve genomik araştırmalar ile türlerin mekânsal dağılımlarına ilişkin bilimsel bulgular paylaşılmıştır. Etkinlik, vakfımızın deniz memelileri alanındaki bilimsel çalışmalarının uluslararası platformda temsil edilmesine katkı sağlamıştır.

SPA/RAC SPA/BD ODAK NOKTALARI 17. TOPLANTISI (20-22.05.2025)

SPA/RAC tarafından Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) bünyesinde düzenlenen SPA/BD Odak Noktaları 17. Toplantısı, İstanbul'da Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Akdeniz ülkeleri ve bölgesel paydaşların katılımıyla düzenlenen toplantıda, biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik mevcut çalışmalar değerlendirilmiş; Akdeniz fokları, deniz kaplumbağaları, köpekbalıkları ve koralin resiflerine ilişkin güncellenmiş eylem planları ele alınmıştır. Oturum başkanlığını Vakıf Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk'ün yürüttüğü toplantıda, Türkiye'nin özel çevre koruma bölgelerine yönelik yönetim planları ve habitat izleme çalışmaları paylaşılmış; iklim değişikliğinin biyoçeşitlilik üzerindeki etkilerine karşı ortak stratejiler tartışılmıştır. Toplantıya Barcelona Sözleşmesi'ne taraf ülkelerin yanı sıra ACCOBAMS, IUCN, MedPAN ve WWF Akdeniz'den gözlemciler katılım sağlamıştır. Vakfımız, toplantı kapsamında deniz çayıruları, taş mercanların korunması, Gökçeada fokları ve kıyırdağlı balıkların hedef dışı avcılığı konularında dört video yan etkinlik düzenlemiştir.

SHOD 2025 YILI OLAĞAN TOPLANTISI (21-22.05.2025)

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırmaları Enstitüsü'nün ev sahipliğinde düzenlenen Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Hizmetleri Plan ve Koordinasyon Kurulu 2025 Yılı Olağan Toplantısı'na vakfımız katılım sağlamıştır. Toplantı kapsamında, vakfımızın son bir yıllık faaliyetlerine ilişkin sunum gerçekleştirilmiştir.

Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Hizmetleri Plan ve Koordinasyon Kurulu 2025 Yılı Olağan Toplantısı

“MARMARA’NIN NEFESİ” BELGESELİ GALA GÖSTERİMİ (26.05.2025)

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteğiyle yönetmenliğini Sibel Göloğlu, yapımcılığını Müge Aral'ın üstlendiği “Marmara'nın Nefesi” belgeselinin İstanbul galası gerçekleştirilmiştir. Marmara Denizi'nin biyolojik çeşitliliğini ve özellikle mercan topluluklarını odağına alan yapımda, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) bilimsel katkılarıyla yer almıştır. Belgeselde, TÜDAV Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk, Marmara Denizi'nin korunmasına yönelik bilimsel ve toplumsal sorumluluklara dikkat çeken değerlendirmeleriyle yer almıştır.

BRIDGE PROJESİ KAPSAMINDA ŞİLE BİLİMSEL DALIŞ OKULU ETKİNLİĞİ (25-31.05.2026)

Vakfımıza ait TÜDAV MARU araştırma gemisi, vakfımızın ortağı olduğu *Bridge Black Sea* Projesi kapsamında Şile’de düzenlenen Scientific Diving School (Bilimsel Dalış Okulu) etkinliğine ev sahipliği yapmıştır. Türkiye, Bulgaristan, Romanya ve Gürcistan’dan araştırmacıların katılımıyla gerçekleştirilen program kapsamında, Beykoz’dan başlayarak Anadolu Kavağı, Anadolu Feneri, Riva ve Sahilköy kıyı şeritlerini kapsayan bir rota izlenmiş ve aynı güzergâh üzerinden dönüş sağlanmıştır. Bir hafta süren eğitimlerde katılımcılara deniz biyolojisi, deniz kirliliği ve ölçüm teknikleri başta olmak üzere çeşitli konularda teorik ve uygulamalı eğitimler verilmiş, programı başarıyla tamamlayan katılımcılara sertifikaları takdim edilmiştir.

SHORE PROJESİ KAPSAMINDA “BLUE GUARDIANS OF THE BOSPHORUS” EĞİTİM ETKİNLİĞİ (03.06.2025)

Avrupa Birliği destekli SHORE Projesi kapsamında yürütülen “*Blue Guardians of the Bosphorus*” etkinliği çerçevesinde, Paşabahçe Ortaokulu’ndan öğrenci ve öğretmenler vakfımıza ait TÜDAV MARU araştırma gemisinde ağırlanmıştır. Etkinlik kapsamında katılımcılara okyanus okuryazarlığı, deniz çayırlarının ekosistemler açısından önemi ve Marmara Denizi’nde yürütülen çevresel çalışmalar hakkında bilgi verilmiş; gemi seyri sırasında şamandıra sistemleri ve geleneksel dalyan alanları yerinde gözlemlenmiştir. Etkinlik, gençlerin deniz ekosistemlerine yönelik farkındalıklarının artırılmasına katkı sağlamıştır.

ULUSLARARASI BİLİMSEL KONFERANS KATILIMI (ASMA – UHMS) (01-06.06.2025)

Amerika Birleşik Devletleri'nin Atlanta kentinde düzenlenen Aerospace Medicine Association (ASMA) ve Undersea and Hyperbaric Medicine Society (UHMS) iş birliğindeki yıllık bilimsel konferansa, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) Genel Kurul Üyesi ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp Anabilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Selin Gamze Sümen katılım sağlamıştır. 1700'ün üzerinde uzmanın katıldığı konferansta, vakfımızın desteklediği ve ülkemiz sularında bulunan zehirli deniz canlılarıyla temas sonucu oluşan yaralanmalara ilişkin ilk bilimsel çalışmanın sonuçları sunulmuştur. Sunum, konuya yönelik bilimsel farkındalığın artırılmasına ve gelecekte çözüm geliştirilmesine katkı sağlamıştır.

ATLAS DERGİSİ PODCAST PROGRAMI – TÜRKİYE'NİN BALINALARI (05.06.2025)

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) deniz memelisi uzmanları, ATLAS Dergisi'nde Türkiye'nin balinalarını konu alan bir yazı ve konuyla ilgili podcast yayınladı. Podcast içeriğinde Akdeniz'de yaşayan balina türleri ele alındı ve böylelikle kamuoyunda farkındalık oluşturulması amaçlandı.

Podcast Bağlantısı:

<https://open.spotify.com/episode/5fgqS2TRDJSxKZTZkH6O1I?si=MD6TXAxHSoggWMZKEOG7A>

3. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER OKYANUS KONFERANSI KATILIMI (9-13.06.2025)

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV), Fransa'nın Nice kentinde düzenlenen 3. Birleşmiş Milletler Okyanus Konferansı'na katılım sağlamıştır. 120'den fazla ülkenin temsil edildiği konferans kapsamında, TÜDAV Başkanı ve İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bayram Öztürk tarafından Marmara Denizi'nde yürütülen deniz çayırlarının korunmasına yönelik proje uluslararası platformda sunulmuş; ayrıca Türkiye'nin denizel biyoçeşitliliği ve deniz koruma alanları konulu bir panelin oturum başkanlığı yürütülmüştür. Konferans süresince, okyanusların ve denizlerin korunmasına yönelik küresel iş birliği, iklim krizi, deniz kirliliği, yasa dışı avcılık ve biyoçeşitlilik kaybı gibi başlıklar ele alınmıştır.

“MONTRÖ SÖZLEŞMESİ, TÜRK BOĞAZLARI VE KARADENİZ GÜVENLİĞİ” KİTAP TANITIMI (22.07.2025)

Montrö Sözleşmesi'nin 89. yılı kapsamında, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) tarafından Danıştay Emekli Üyesi ve deniz hukukçusu Ali Kurumahmut'un kaleme aldığı *“Montrö Sözleşmesi, Türk Boğazları ve Karadeniz Güvenliği”* başlıklı kitabın tanıtım toplantısı İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, TÜDAV Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk, Milli Savunma Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erhan Afyoncu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Durmuş Ünüvar konuşmalarıyla programa katkı sağlamış; kitabın yazarı Ali Kurumahmut tarafından eserin içeriğine ilişkin kapsamlı bir sunum yapılmıştır. Eserde, Montrö Sözleşmesi'nin hukuki boyutunun yanı sıra Türk Boğazları'nın jeopolitik konumu ve Karadeniz güvenliğindeki rolü ele alınmakta; sözleşmenin tarihsel arka planı, geçiş rejimleri ve uluslararası hukuk çerçevesindeki değerlendirmeleri ayrıntılı biçimde incelenmektedir.

DENİZLERİN ORMANLARI: MERCANLAR – GÖKÇEADA (25.07.2025)

TÜDAV-MARU Araştırma Gemisi, 2025 yılı boyunca Şile'den Marmara Denizi'ne, Kuzey Ege'den Çeşme'ye belirlenen çalışma alanlarında düzenli veri toplama faaliyetleri yürütmüş; bu kapsamda bilimsel dalışlar, yapay resif ve deniz çayırları izleme çalışmaları, mercan ve bentik habitat araştırmaları, CTD cihazı ile deniz suyu ölçümleri ve denizel ekosistemlere yönelik çevresel incelemeler gerçekleştirmiştir. TÜDAV-MARU 2025 yılında 950 deniz mili seyir yapmıştır.

DENİZLERİN ORMANLARI: MERCANLAR – GÖKÇEADA (25.07.2025)

TÜDAV ve Türkiye İş Bankası iş birliğiyle yürütülen “Denizlerin Ormanları: Mercanlar” Projesi'nin ilk toplantısı ve tanıtım etkinliği Gökçeada'da gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında Marmara Denizi ve Kuzey Ege'de bulunan endemik siyah ve taş mercan türlerinin iklim değişikliği, kirlilik ve insan kaynaklı tehditlere karşı korunması ve toplumsal bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi hedeflenmektedir.

TÜDAV MARU ile PİRİ REİS'İN İZİNDE PROJESİ AÇILIŞ TOPLANTISI (11.08.2025)

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı tarafından yürütülen “TÜDAV MARU ile Piri Reis'in İzinde” projesi açılış toplantısı, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı'nın katkılarıyla Kilitbahir Kale Müzesi'nde gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında, TÜDAV MARU araştırma gemisiyle Ege Denizi'nde bilimsel veri toplama çalışmaları yürütülmesi ve ziyaret edilen limanlarda denizlere yönelik farkındalık etkinlikleri düzenlenmesi hedeflenmektedir.

TÜDAV MARU ile PİRİ REİS'İN İZİNDE PROJESİ – PROJE DURAKLARI (18-27.08.2025)

Ağustos 2025'te TÜDAV-MARU Araştırma Gemisi ile yürütülen “Piri Reis'in İzinde” Projesi kapsamında, Gökçeada, Bozcaada, Foça, Karaburun ve Çeşme duraklarında gemi halka açılmış, yerel halk ve gençlere deniz bilimi ile ekosistemlerin korunmasına yönelik bilgilendirici etkinlikler düzenlenmiş; deniz ekosistemlerindeki değişimler ve koruma yaklaşımları tartışılmıştır. Ildır'daki *Mavi Sohbetler* etkinliğinde ise sürdürülebilir balıkçılık ve denizlerin korunması konularında paydaşlarla bilimsel değerlendirmeler yapılmıştır.

TÜDAV MARU ile PİRİ REİS'İN İZİNDE – MAVİ BULUŞMA ETKİNLİĞİ (26.08.2025)

TÜDAV MARU ile Piri Reis'in İzinde projesi kapsamında Ege Denizi boyunca gerçekleştirilen bilimsel sefer ve etkinliklerin çıktılarının paylaşılması amacıyla Mavi Buluşma etkinliği düzenlenmiştir. Etkinlikte, proje süresince elde edilen deneyimler değerlendirilmiş; denizlerin korunmasına yönelik ortak yaklaşımlar ve iş birliği olanakları ele alınmıştır.

DENİZLERİN ORMANLARI: MERCANLAR – BOZCAADA (26.09.2025)

TÜDAV ve Türkiye İş Bankası iş birliğiyle yürütülen “Denizlerin Ormanları: Mercanlar” Projesi'nin ikinci toplantısı Bozcaada'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda proje kapsamında yürütülen çalışmalar değerlendirilmiş, Marmara Denizi ve Kuzey Ege'deki endemik siyah ve taş mercan türlerinin korunmasına yönelik süreçler ele alınmıştır.

GENEL KURUL TOPLANTISI 2025 (30.09.2025)

Vakfımızın 2024 yılı Genel Kurul Toplantısı, Beykoz Vakfı'nda 13:00–17:00 saatleri arasında gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, vakfımızın yıl boyunca yürüttüğü araştırma faaliyetleri ile yönetim sürecine ilişkin değerlendirmeler ele alınmış, ilgili konular hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur.

OKYANUSUN DEVLERİ SERGİ AÇILIŞI (01.10.2025)

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı'na (TÜDAV) ait uzun balina, kaşalot balinası ve Akdeniz foku iskeletleri İstanbul Akvaryum'da sergilenmeye başlanmıştır. Türk denizlerine ait bu nadir örnekler, vakfımız tarafından yaklaşık 25 yıllık bilimsel ve teknik çalışmalar sonucunda hazırlanan özgün bir koleksiyonun parçasını oluşturmaktadır. Sergi aracılığıyla, deniz memelilerinin korunmasına yönelik farkındalığın artırılması ve ülkemizin denizel biyoçeşitliliğinin kamuoyuna tanıtılması hedeflenmektedir.

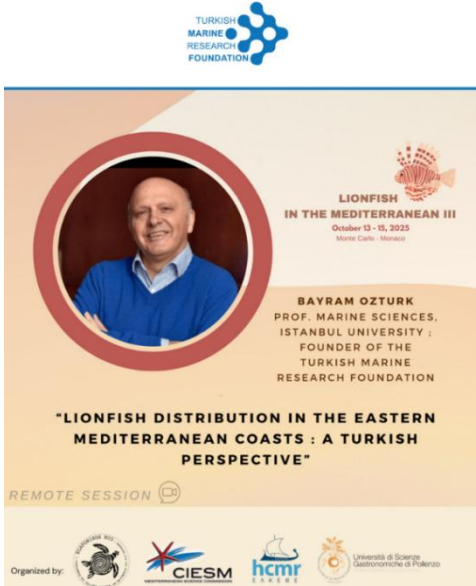

BÜTÜN YÖNLERİYLE GÖKÇEADA SEMPOZYUMU (02-03.10.2025)

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV), Gökçeada Belediyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa ve İstanbul Üniversitesi iş birliğiyle düzenlenen Bütün Yönleriyle Gökçeada Sempozyumu başarıyla gerçekleştirilmiştir. Sempozyumda, balıkçılık, biyoçeşitlilik ve ekosistem araştırmaları, doğal miras ve jeoloji ile çevre koruma ve sürdürülebilirlik başlıkları altında çok sayıda bildiri sunulmuş; Gökçeada'ya ilişkin mevcut sorunlar ve çözüm önerileri tartışılmıştır. Sempozyum, akademisyenler, karar vericiler, sivil toplum kuruluşları ve ada halkının katılımıyla disiplinler arası bir bilimsel paylaşım ortamı sağlamıştır.

III . AKDENİZ ASLAN BALIĞI ETKİNLİĞİ (13-15.10.2025)

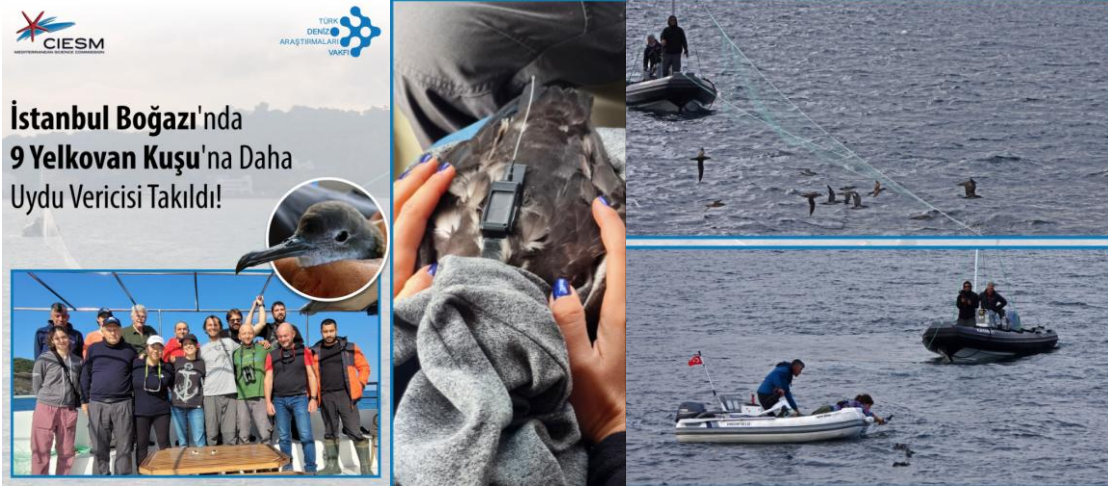

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk, Elafonisos Eco tarafından düzenlenen III. Akdeniz Aslan Balığı Etkinliği'ne katılarak bir sunum gerçekleştirmiştir. Etkinlik kapsamında, istilacı türler arasında yer alan aslan balığının Akdeniz ekosistemleri üzerindeki etkileri ile bu türle mücadelede bilimsel, yönetsel ve farkındalık temelli yaklaşımlar ele alınmıştır.

İSTANBUL BOĞAZI'NDA YELKOVAN KUŞU UYDU TAKİP ÇALIŞMASI (13.10.2025)

İstanbul Boğazi'nda, yelkovan kuşunun (*Puffinus yelkouan*) göç hareketlerinin izlenmesine yönelik olarak CIESM (Akdeniz Bilim Komisyonu) tarafından yürütülen ikinci uydu takip çalışması başarıyla tamamlanmıştır. Çalışma, CIESM Biyoçeşitlilik Programı koordinasyonunda; Boğaziçi Üniversitesi Çevre Bilimleri Enstitüsü, Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) ve uluslararası uzmanların iş birliğiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, vakfımız kurucularından Asaf Ertan tarafından yaklaşık 30 yıl önce geliştirilen yöntem kullanılarak İstanbul Boğazi'ndan geçen dokuz yelkovana GPS-GSM uydu vericileri takılmıştır.

31 EKİM DÜNYA KARADENİZ GÜNÜ ETKİNLİĞİ (31.10.2025)

31 Ekim Dünya Karadeniz Günü kapsamında düzenlenen çevrimiçi etkinlikte, karar vericiler, bilim insanları ve sivil toplum temsilcilerinin katılımıyla Karadeniz'in biyoçeşitliliğinin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik konular ele alınmıştır. Etkinlik kapsamında iklim değişikliği, mavi ekonomi ve ekosistem temelli yaklaşımlar çerçevesinde Karadeniz'in geleceğine ilişkin değerlendirmeler yapılmış ve çözüm önerileri tartışılmıştır.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ÇEVRE SEMPOZYUMU (19.11.2025)

Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk, Piri Reis Üniversitesi ve Deniz Kültürü Derneği tarafından düzenlenen “İklim Değişikliği Tehdidi Altında Denizler ve İnsanlar” başlıklı panelde konuşmacı olarak yer almıştır. Panel kapsamında deniz çayıruları ve korallijen habitatlara yönelik projeler ele alınmış; vakfımızın iklim değişikliği alanında yürüttüğü çalışmalar paylaşılmıştır.

BRIDGE-BS PROJESİ FİNAL KONFERANSI (25.11.2025)

Karadeniz’in sürdürülebilir Mavi Ekonomi geleceğine katkı sağlamak amacıyla yürütülen *BRIDGE-BS* Projesi, 4,5 yıllık uygulama sürecinin ardından Brüksel’de düzenlenen Final Konferansı ile tamamlanmıştır. Proje kapsamında yürütülen deniz araştırmaları ve inovasyon odaklı çalışmaların sonuçları, konferansta ilgili paydaşlarla paylaşılmıştır. Final Konferansı’nda, projenin Karadeniz bölgesine bıraktığı bilimsel ve kurumsal miras ile Karadeniz Dijital İkiz Uygulama Modeli tanıtılmış; politika yapıcılar, araştırmacılar ve paydaşların katılımıyla Karadeniz’in dirençli ve sürdürülebilir geleceğine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

TÜBİTAK 1001 – CETAFİN PROJESİ SAHA ÇALIŞMALARINA BAŞLANDI (04.12.2025)

TÜBİTAK 1001 kapsamında desteklenen “Karadeniz’de ve İstanbul Boğazı’nda Foto-Kimliklendirme Yöntemi Kullanılarak Afalinaların (*Tursiops truncatus*) ve Tırtakların (*Delphinus delphis*) Kapsamlı İzlenmesi (CetaFin)” projesinin saha çalışmalarına başlandı. Proje kapsamında, hedef türlerin dağılımı, bireysel tanımlanması ve popülasyon dinamiklerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

SEMPA PROJESİ KAPSAMINDA DENİZLERİN KORUNMASI VE DOĞA TEMELLİ ÇÖZÜMLER TOPLANTISI (16.12.2025)

Vakıf Başkanımız Prof. Dr. Bayram Öztürk, 16 Aralık 2025 tarihinde Akyaka’da, Avrupa Birliği tarafından desteklenen SEMPA Projesi kapsamında düzenlenen bir etkinlikte, farklı Akdeniz ülkelerinden gelen 25 katılımcıya denizlerin korunması ve doğa temelli çözümler konulu bir konuşma gerçekleştirmiştir.

8. ÇEVİRİMİÇİ OKYANUS OKURYAZARLIĞI KURSU (08-25.12.2025)

Türkiye'de Deniz Ekosisteminin Korunması ve Sürdürülebilirliği için Conservation and Sustainability of the Marine Environment in Turkish Seas

8. DENİZ OKURYAZARLIĞI KURSU

ONLINE IOI OCEAN ACADEMY
IOI Ocean Academy Course offered online by IOI & Turkish Marine Research Foundation, Türkiye

8 - 25 Aralık 2025 tarihleri arasında International Ocean Institute (IOI) ve Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TUDAV) işbirliğiyle çevrimiçi olarak Zoom üzerinden, 20:00-22:00 saatleri arasında gerçekleştirilecektir.

The eight online Ocean Governance Course will be offered jointly by Turkish Marine Research Foundation (TUDAV) and International Ocean Institute (IOI) to upgrade the Ocean Literacy between 08th - 25th December 2025 to upgrade the Ocean Literacy specifically targeting government officials. Ten live sessions will utilise presentations, discussions, readings, videos and interactive tools to explore new and emerging issues in marine conservation and sustainability. Participants who complete all the sessions will be eligible for a certificate.

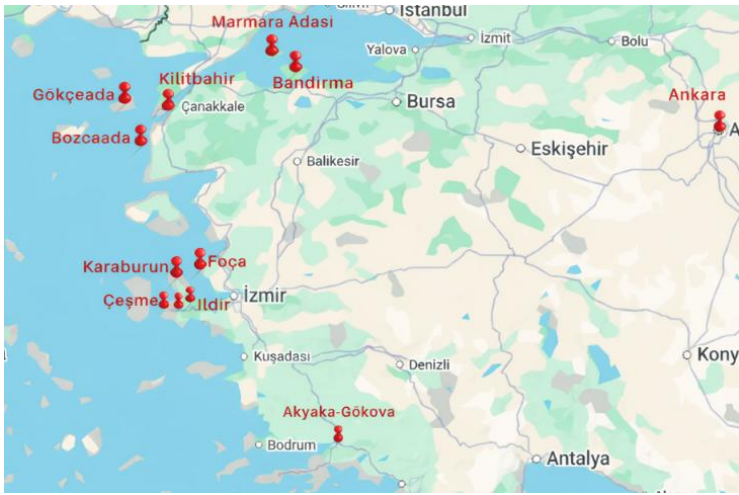
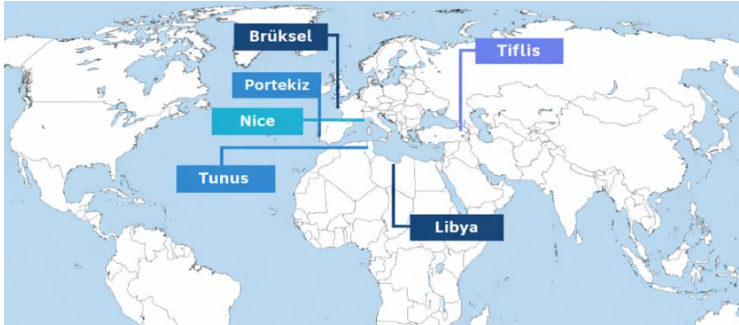
Applications for the eight course will be received online until December 05, 2025.

Ayrıntılı bilgi ve başvuru için tudav.org
For more information

Türkiye’de Deniz Ekosisteminin Korunması ve Sürdürülebilirliği için Deniz Okuryazarlığı Kursu’nun sekizincisi, International Ocean Institute (IOI) ve Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TUDAV) işbirliğiyle, 8 - 25 Aralık 2025 tarihleri arasında çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

2025 YILI YURT İÇİ / YURT DIŞI ETKİNLİK HARİTASI

Vakfımız, 2025 yılı boyunca yurt içi ve yurt dışında geniş bir coğrafyada, denizlerin korunması ve geleceğe taşınmasına yönelik çalışmalara aktif katkı sunmuştur

AKTİF PROJELER

Denizlerin Ormanları: Mercanlar

Proje kapsamında, Türkiye İş Bankası iş birliğiyle Marmara Denizi ve Kuzey Ege’de, özellikle Marmara Adası, Gökçeada ve Bozcaada çevresinde bulunan endemik siyah mercan (*Savalia savaglia*) ve taş mercan (*Cladocora caespitosa*) türlerinin korunmasını amaçlamaktadır. Üç yıl sürecek proje kapsamında mercan popülasyonlarının dağılımı ROV ve taramalı sonar kullanılarak haritalandırılmakta, iklim değişikliğinin etkileri uzun dönemli olarak izlenmekte ve insan kaynaklı tehditlerin (hayalet ağlar, trol avcılığı vb.) mercan ekosistemleri üzerindeki etkileri tespit edilmektedir. Ayrıca balıkçılarla iş birliği içinde farkındalık çalışmaları yürütülmekte ve farklı illerde öğrencilere yönelik eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri planlanmaktadır

TÜDAV MARU ile PİRİ REİS’in İzinde

TÜDAV MARU ile Piri Reis’in İzinde projesi, Turquoise Coast Environment Fund – Turkey hibe programı tarafından desteklenen ve Ege Denizi’nde Çanakkale Gelibolu’dan Çeşme’ye uzanan bir hat boyunca deniz ekosistemlerinin güncel durumuna ilişkin veri toplanmasını amaçlayan bir çalışmadır. Proje kapsamında biyoçeşitlilik ve kirlilik konularında ölçüm ve gözlemler yapılmakta; Gelibolu, Bozcaada, Gökçeada, Foça, Karaburun, Ildır, Alaçatı ve Çeşme limanlarında düzenlenen eğitim ve farkındalık faaliyetleriyle denizlerin önemi, maruz kaldığı baskılar ve korunma yöntemleri kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Ayrıca Çeşme’de gerçekleştirilen “Mavi Buluşma” etkinliğiyle bilim insanları, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler ve diğer paydaşlar bir araya getirilerek denizlerimizin karşı karşıya olduğu güncel tehditler ele alınmaktadır.

Denizlerin Geleceği: Deniz Çayırları

Proje, Türkiye İş Bankası iş birliğiyle İstanbul Boğazı ile Paşalimanı Adası ve Narlı bölgesinde bulunan deniz çayırlarının korunmasına yönelik olarak yürütülmektedir. Proje kapsamında belirlenen alanlara yerleştirilen 10 adet şamandıra ile farkındalık çalışmaları yürütülmekte, araştırma şamandıralarına entegre edilen sıcaklık ölçüm cihazlarıyla çevresel veriler toplanmaktadır. İki yıl süreyle yürütülen proje kapsamında, şamandıraların bağlandığı tonozlar aynı zamanda çeşitli deniz canlıları için yaşam alanı oluşturmaktadır.

İstanbul Boğazı Çalışmaları

İstanbul Boğazı'nın denizel biyoçeşitliliğine, oşinografik özelliklerine ve ekosistem üzerindeki baskılara dikkat çekmeyi amaçlayan bilgilendirme ve farkındalık çalışmalarını kapsamaktadır. Bu başlık altında, İstanbul Boğazı'nın özellikle Karadeniz ağız başta olmak üzere deniz yaşamına ilişkin tematik içerikler hazırlanarak kamuoyuyla paylaşılmakta, Boğaz ekosistemine yönelik tehditlerin görünür kılınmasına katkı sağlanmaktadır.

SHORE

SHORE: EmpOweR Students as the Agents of Change

Proje, Ufuk Avrupa Programı tarafından finanse edilen ve okyanus okuryazarlığını artırmayı amaçlayan, 10 ülkeden 14 ortağın yer aldığı bir Avrupa Birliği projesidir. Baltık Denizi, Karadeniz, Akdeniz, Tuna ve Ren Nehri bölgelerini kapsayan ve koordinatörlüğü Yıldız Teknik Üniversitesi tarafından yürütülen proje, 36 ay süreyle uygulanmaktadır. Proje kapsamında eğitimcilere ve okullara "Mavi Müfredat" çerçevesinde rehberlik sağlanmakta, açık çağrılar yoluyla okul projeleri desteklenmekte ve sergi, çalıştay, atölye, eğitim ve seminerler aracılığıyla farklı paydaşların sürece katılımı teşvik edilmektedir. Ayrıca proje boyunca geliştirilen dijital platform üzerinden içerikler kamuoyuyla paylaşılmakta ve okul projelerinin takibi gerçekleştirilmektedir. TÜDAV, proje ortağı olarak Türkiye'deki ilgili bölgelerde okyanus okuryazarlığının artırılmasına yönelik faaliyetlere katkı sunmaktadır.

BRIDGE-BS

BRIDGE-BS projesi, AB Ufuk 2020 Programı'nın Mavi Büyüme çağrısı kapsamında yürütülen ve Karadeniz ülkelerinden 33 kuruluşun yer aldığı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi koordinasyonundaki bir araştırma projesidir. Proje kapsamında iklim değişikliği ve insan kaynaklı baskıların Karadeniz ekosistemleri ve ekosistem servisleri üzerindeki etkileri incelenmekte; ötrofikasyon, oksijen azalması, aşırı avcılık ve yabancı türler gibi stres faktörlerine ekosistemlerin verdiği tepkiler haritalandırılmakta, izlenmekte ve modellenmektedir. TÜDAV, proje ortağı olarak başta Türk Boğazlar Bölgesi olmak üzere denizel araştırmalar yürütmekte ve okyanus okuryazarlığını artırmaya yönelik çalışmalara katkı sunmaktadır.

BlackCeTrends

BlackCeTrends – Karadeniz setaselerinin akustik sorveyi için geniş kapsamlı inisiyatif

BlackCeTrends projesi, Karadeniz'e kıyısı bulunan beş ülkeden beş ortağın yer aldığı uluslararası bir çalışmadır. Proje kapsamında, yunus ve muturların yüksek frekanslı seslerini kaydetmek üzere Chelonia Ltd. tarafından sağlanan pasif akustik izleme cihazları (F-POD) kullanılarak, özellikle Karadeniz muturunun (*Phocoena phocoena relicta*) dağılımına ilişkin veriler toplanmakta ve analiz edilmektedir. Elde edilen akustik veriler, görsel gözlemleri tamamlayıcı nitelik taşımakta olup deniz memelilerinin korunmasına yönelik bilimsel çalışmalara katkı sağlamaktadır.

Ya Yakarsa

Denizanası Gözlem ve İzleme Çalışmaları, iklim değişikliği ve yabancı türlerin etkisiyle Akdeniz ve Karadeniz’de artış gösteren denizanası patlamalarının izlenmesini ve bu artışların ekosistem, balıkçılık, turizm ve insan sağlığı üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Vatandaş bilimi yaklaşımıyla toplanan veriler bilimsel olarak analiz edilmekte ve karar vericilere yol gösterici bilgi üretilmesi hedeflenmektedir.

Gözüm Sende Karadeniz

Kamu Katılımı ile Karadeniz Ekosistemi Projesi, TÜDAV tarafından Green Balkans STK ortaklığında, Sivil Toplum Diyalogu Programı (CSD-ENV) kapsamında Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortak finanse edilerek yürütülmüştür. Proje ile Karadeniz biyoçeşitliliğine yönelik farkındalığın artırılması ve veri toplama süreçlerine halkın katılımının sağlanması hedeflenmiştir.

Pasif Akustik İzleme

İstanbul Boğazı çalışması, İstanbul Boğazı’nda bulunan mutur (*Phocoena phocoena*), afalina (*Tursiops truncatus*) ve tırtak (*Delphinus delphis*) türlerinin izlenmesine odaklanmaktadır. Türk Boğazlar Sistemi, Ege Denizi ile Karadeniz arasında önemli bir göç yolu oluşturmakta ve setase türlerinin özellikle bahar aylarında göç eden balık türleriyle ilişkili hareketleri gözlenmektedir. Bu kapsamda, pasif akustik izleme yöntemi kullanılarak 2009 yılından bu yana Japon Ulusal Balıkçılık Araştırmaları Enstitüsü’nün desteği ve İstanbul Üniversitesi Su Bilimleri Fakültesi iş birliğiyle çalışmalar yürütülmekte, A-tag sistemi aracılığıyla kaydedilen setase klik sesleri analiz edilmektedir.

Gökçeada Sualtı Deniz Parkı

gokceadasualtiparki.org

Gökçeada Sualtı Deniz Parkı, Yıldızkoy ile Kuzulimanı arasında yer alan yaklaşık 1 mil genişliğindeki kıyı bandında, TÜDAV'ın girişimleriyle 1999 yılında oluşturulmuştur. Koruma alanı statüsündeki parkta yıl boyunca balıkçılık faaliyetleri, dalış ve turizm amaçlı kullanım yasaklanmıştır. Park alanında yürütülen bilimsel çalışmalar, balık türleri ve birey sayılarında artış olduğunu, daha önce gözlenmeyen istakoz ve çeşitli omurgasız türlerin yeniden ortaya çıktığını ve yunuslarla Akdeniz foklarının bölgeyi tekrar kullanmaya başladığını göstermektedir.

ANEMONE PLUS

ANEMONE PLUS projesi, ötrofikasyon, kirlilik ve biyolojik çeşitlilik kaybı gibi çevresel sorunlara odaklanmaktadır. Proje kapsamında, ANEMONE ve MİSİS projelerinin çıktıları temel alınarak uzaktan algılama, eDNA analizleri ve çevresel modelleme yöntemlerini içeren bölgesel bir WebGIS platformu geliştirilmektedir. Bilimsel verilerin karar destek araçlarına dönüştürülmesini hedefleyen proje, Karadeniz'de sürdürülebilir çevresel yönetimi desteklemektedir.

CetaFin

CetaFin Projesi, TÜBİTAK 1001 Programı kapsamında desteklenen ve Karadeniz'in Türkiye kıyılarında ile İstanbul Boğazı'nda afalina (*Tursiops truncatus*) ve tırtak (*Delphinus delphis*) türlerinin foto-kimliklendirme yöntemiyle izlenmesini amaçlayan bir çalışmadır. Proje kapsamında, farklı insan baskı düzeylerine sahip bölgelerde yunusların bölge bağlılıkları, dağılımları ve popülasyon dinamikleri incelenmekte; bireyler sırt yüzgeçlerindeki karakteristik izler üzerinden tanımlanmaktadır.

Elde edilen veriler, bu iki türün göç hareketlerinin, habitat kullanımının ve insan kaynaklı tehditlere maruziyetinin anlaşılmasına katkı sağlamayı ve koruma çalışmalarına bilimsel altyapı oluşturmayı hedeflemektedir.

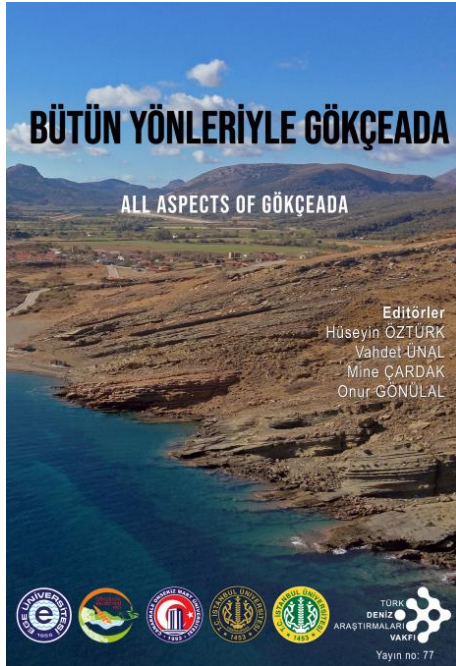
YAYINLAR

Journal of The Black Sea / Mediterraen Environment, Vol. 31, No. 1,2,3

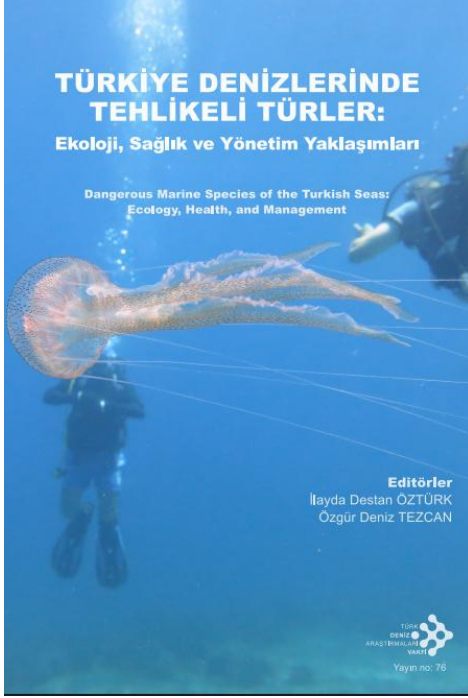
Bütün Yönleriyle Gökçeada

Bütün Yönleriyle Gökçeada kitabı, TÜDAV'ın 77. yayını olarak yayımlandı. Türkiye'nin en batısında yer alan ve en büyük adası olan Gökçeada'yı çok yönlü biçimde ele alan eser, İngilizce özetli Türkçe bir çalışma olarak hazırlandı. Kitapta Gökçeada'nın jeolojik yapısı ve afetselliği, yaklaşık 15 milyon yıl öncesine ait fosil orman bitkileri, adanın insanlık tarihi, korunması gereken özgün jeolojik oluşumları ve arkeolojik varlıkları incelenmektedir. Ayrıca Akdeniz fokları başta olmak üzere denizel biyolojik çeşitlilik, deniz suyu kalitesi, deniz koruma alanları, sürdürülebilir balıkçılık, dalış ve eko-turizm potansiyeli, tarım, su varlıkları ve su yönetimi ile atık su, katı atık yönetimi ve kent sürdürülebilirliği ele alınmaktadır.

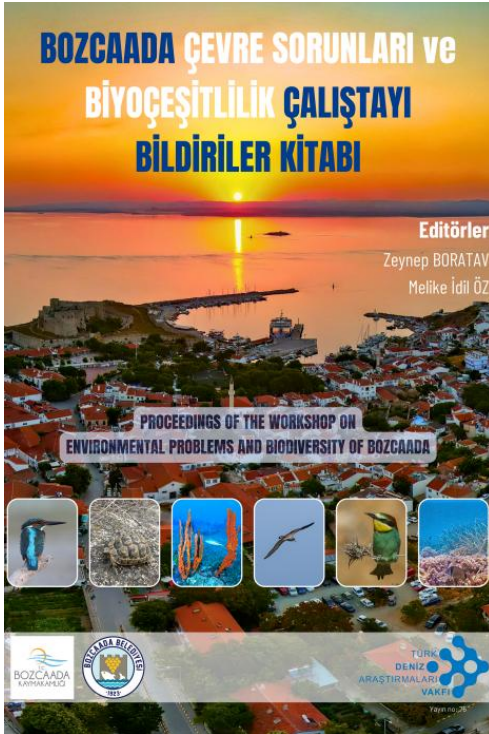
Türkiye Denizlerinde Tehlikeli Türler: Ekoloji, Sağlık ve Yönetim Yaklaşımları

Kitap, Türkiye denizlerinde yaşayan ve insan sağlığı ile denizle ilişkili insan faaliyetleri açısından risk oluşturan deniz canlılarını, ekoloji, sağlık ve yönetim başlıkları altında ilk kez toplu ve disiplinler arası bir çerçevede ele almaktadır. Çalışmada, bu alanda ülkemizde yürütülen araştırmalar derlenmiş ve mevcut bilgi birikimi bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmiştir. Farklı disiplinlerden uzmanların katkılarıyla hazırlanan eser, Türkiye denizlerinde tehlikeli türlere ilişkin çalışmalarını bir araya getiren kapsamlı bir kaynak niteliği taşımaktadır. Türkçe, 187 sayfa

Bozcaada Çevre Sorunları ve Biyoçeşitlilik Çalıştayı Bildiriler Kitabı

Kitap, 06 Ekim 2024 tarihinde gerçekleştirilen “Bozcaada Çevre Sorunları ve Biyoçeşitlilik Çalıştayı”nın bir çıktısıdır. Akademisyenlerin yanı sıra ada sakinlerinin de aralarında yer aldığı, alanlarında uzman 29 yazar; Bozcaada'nın sosyal, kültürel ve doğal yapısını, geçmişten günümüze geçirdiği değişimleri, mevcut durumunu, olası tehditleri ve adada daha sağlıklı, sürdürülebilir bir yaşam için alınması gereken önlemleri değerlendirmiştir. Bildiriler kitabının, toplumsal farkındalığın artmasına katkı sunması ve karar vericiler için bir rehber niteliği taşıması beklenmektedir. Türkçe, 223 sayfa.

Montrö Sözleşmesi Türk Boğazları ve Karadeniz Güvenliği

Danıştay emekli üyesi, deniz hukukçusu ve araştırmacı yazar Ali Kurumahmut tarafından kaleme alınan kitap, 2006 yılında yayınlanmış olan kitabımızın büyük ölçüde yenilenmiş ve güncellenmiş halidir. Türkiye'nin uluslararası güvenlik stratejileri için kritik bir öneme sahip ve Karadeniz'in güvenliği ile doğrudan ilişkili olan Montrö Sözleşmesi'nin 89.yıl dönümünde yayınlanan eser, 234 sayfa ve Türkçedir.

VİDEOLAR

Bütün Yönleriyle Gökçeada Sempozyumu Ekim 2025

<https://www.youtube.com/watch?v=oBdleIP-Srw>

Black Sea Action Day Ekim 2025

<https://www.youtube.com/watch?v=spKzlyrPYIk>

TÜDAV Tanıtım Filmi

<https://www.youtube.com/watch?v=ko-z-Oylyao>

EKOTÜRK Ana Haber 18 Haziran 2025 TÜDAV

<https://www.youtube.com/watch?v=Irh79WLnG5w>

Two Sides of the Same Sea / Aynı Denizin İki Yüzü

<https://www.youtube.com/watch?v=KHIURGvYMJI>

The Gold Coral, *Savaglia savaglia*

<https://www.youtube.com/watch?v=uwH-EcZrXtY>

- ❖ Akdeniz Kıyılarında Süngercilik, Sünger Stok. Durumu ve Sünger Hastalık. İlgili Gelişmeler Çalıştayı
<https://www.youtube.com/watch?v=osbaVikwFEQ>
- ❖ Denize Gönül Veren Kadınlar Paneli
<https://www.youtube.com/watch?v=zarrRby7IZk>
- ❖ İktisadi Açıdan Müsilaj Sorununun Değerlendirilmesi Çalıştayı
<https://www.youtube.com/watch?v=QLmifOTZIGw>
- ❖ Denizlerin Geleceği: Deniz Çayırları Projesi Şamandıralama Aşaması
<https://www.youtube.com/watch?v=MaMhOhDiGW0>
- ❖ Infanticidal behaviour of a bottlenose dolphin in the Marmara Sea, Türkiye
<https://www.youtube.com/@tailflake/videos>

BASIN BÜLTENLERİ

- ❖ Marmara Denizi'ndeki yunuslarda ilk kez yavru öldürme vakası gözlemlendi (03.01.2025)
- ❖ TÜDAV, 3. Birleşmiş Milletler Okyanus Konferansı'na Katıldı: BM Okyanus Konferansı'nda Marmara Denizi ve Deniz Çayırları Anlatıldı (13.06.2025)
- ❖ Prof. Dr. Bayram Öztürk EKOTÜRK'teydi: 3. BM Okyanus Konferansı ve Türkiye'deki Denizlerin Güncel Durumu Konuşuldu (18.06.2025)
- ❖ Karadeniz Ülkeleri Bölgesel Zorluklara Rağmen Eylem İçin Bir Araya Geldi (03.11.2025)